

21.1.2008

LUONNONVARAINNEUVOSTON KOKOUSMUISTIO 1/2008 / 1.17.2008

Aika 17.1.2008

Paikka Eduskunta, kokoushuone A116

Osallistujat	Kimmo Tiilikainen		Timo Kaunisto	
	Sanna Perkiö	x	Jouko Laxell	x
	Hannu Hoskonen	x	Anne Kalmari	
	Pirkko Selin	x	Liisa Rampa	
	Laura Kulkas	x	Simo Rundgren	x
	Pertti Hemmilä		Timo Jaakkola	x
	Tuija Nurmi		Pertti Mäki-Hakola	x
	Martti Esala	x	Vesa Ala-Sippola	
	Lauri Kähkönen		Katja Taimela	
	Satu Taiveaho		Pauliina Viitamies	x
	Pentti Forstén	x	Taina Lackman	
	Tytti Tuppurainen	x	Sirpa Save	
	Pentti Tiusanen	x	Piritta Huttunen	
	Tuuli Kaskinen	x	Kimmo Jääskeläinen	x
	Hans Hällfors	x	Mikael Jern	
	Simo Korpela	x	Anna-Kaisa Immonen	
	Pentti Oinonen		Raimo Vistbacka	x
	Mika Anttonen			
	Kirsti Granlund	x		
	Susanna Kankaanpää			
	Laura Kröger	x		
	Tommi Tenhola	x		
	Veikko Marttila	x		
	Johanna Niemivuo-Lahti	x		

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Varapuheenjohtaja Sanna Perkiö avasi kokouksen. Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

2 Asialistan hyväksyminen

Asialistalla kohta 5 Jaostosihteerien valinta päätettiin käsitellä ennen asialistan kohtaa 4.

3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Hannu Hoskonen ja Hans Hällfors.

Asiantuntijakuuleminen:

Kansallinen metsäohjelma 2015

Kansallisen metsäohjelman pääsihteeri Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö

Marja Kokkonen esitteli neuvostolle lausunnolla olevaa Kansallinen metsäohjelma 2015:ta, joka on ollut valmisteltavana maa- ja metsätalousministeriössä. Kokkosen mukaan toimintaympäristön muutoksista johtuen kansallisen metsäohjelman tarkistus käynnistettiin vuonna 2005 ulottaen ohjelma vuoteen 2015 saakka. Tarkistuksen aikataulu sovitettiin yhteen Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman METSO 2008-2016 valmistelun kanssa.

Kokkonen toi esityksessään esille Kansallisen metsäohjelman tarkistukseen vaikuttaneita toimintaympäristön muutoksia, valmistelun pohjana ollutta visiota sekä erityisesti ohjelman painopistealueita. Kokkonen tarkasteli yksityiskohtaisesti painopistealueita (metsäteollisuuden ja -talouden kilpailukykyisistä toimintaedellytyksistä huolehditaan, metsien ilmasto- ja energiahyötyjä lisätään, metsien monimuotoisuus ja ympäristöhyödyt turvataan, metsien käyttöä kulttuurin ja virkistyksen lähteenä edistetään, vahvistetaan osaamista metsäsektorin uudistamiseksi sekä kansainvälisessä metsäpolitiikassa edistetään kestävä metsien hoitoa ja käyttöä). Lopuksi Kokkonen esitteli ohjelma-asiakirjaan tulevia muita osioita, kuten toimeenpanon kuvaus, kuvaus ohjelman valmistelusta, ohjelman vaikutukset, sekä ohjelman aikataulu ja resurssit eri hallinnonaloilla.

Kansallinen metsäohjelma 2015 – Tutkimuksen näkökulma

Professori Jussi Uusivuori, Metsäntutkimuslaitos

Jussi Uusivuori esitteli Kansallinen metsäohjelma 2015:ta tutkimuksen näkökulmasta. Uusivuori toi esille metsien jakautumista eri toiminta- ja käyttömuotoihin, metsiin kytkeytyviä arvoketjuja, kuten mm. viestinnän ja kommunikoinnin, rakentamisen ja asumisen sekä pakkaamisen ja logistiikan. Esityksessään Uusivuori nosti esille myös metsiin perustuvan bioenergian, metsäohjelman ehdotuksen metsähakkeen käytöstä, metsä- ja energiapolitiikan ohjauskeinot, puuston tilavuuden metsä- ja kitumailla, metsien kasvihuonekaasut kymmenvuotiskausittain sekä mahdollisia ohjauskeinoja yksityismetsien hiilensidontaan. Johtopäätöksinään Uusivuori esitti, että metsäalalla on huomattavan paljon potentiaalia vaikuttaa kansalliseen ja globaaliin hyvinvointiin sekä että metsätaloutta tulisi tarkastella uudistetusta ja laajennetusta näkökulmasta käsin. Lisäksi bioenergia- ja ilmastopolitiikan ohjauskeinojen valinnassa tulee Uusivuoren kertoman mukaan pyrkiä kansantaloudelliseen tehokkuuteen.

Keskustelu:

Yleisessä keskustelussa esille nousivat erityisesti bioenergian käyttö ja metsämaan ravinne- ja hivenainetasen säilyminen, metsälannoitus ja tuhkan käyttö ravinnetasapainon elvyttämisessä, hakkuiden lisääminen ja metsäluonnon monimuotoisuuden säilyminen, Suomen metsäteollisuuden kriisi, bioenergian käyttö ja metsien suojelutarve, päästöoikeushyödyt, sekä lasten ja nuorten metsäkasvatus. Lisäksi keskustelussa tulivat esille sitoutuminen YK:n biodiversiteettisopimukseen, solu- ja molekyyli-tason metsätutkimus, puun hyödyntämien rakennuksissa yms. puutuotteissa, sahatavaran kasvattaminen, metsänomistajien puunmyyntihalukkuus, sekä metsien erilaisten omistus pohjien selvittäminen (vrt. pirstoutuneet metsät). Kotimaisen metsän ja metsäteollisuuden hyvinvointi, metsäohjelman käyttö kulttuurin ja virkistyksen edistäjänä, sekä vesistöjen ja maaperän tavoitetilä ja todennäköinen kehitys metsäohjelman mukaan nousivat keskustelussa

myös esille. Lopuksi keskusteltiin riskiarvioinnista mm. mahdollisen puun käytön tyrehyessä sekä siitä, että onko metsäohjelma jo syntyessään vanha ja kuinka uhkakysymykset ja riskit siihen sisältyvät.

Kokkosen mukaan bioenergiaan käytettävän materiaalin keruu suunnataan ravinnerik-kaille paikoille, ja tähän liittyvän tutkimuksen lisääntyessä annettuja säännöksiä ja ohjeistuksia tarkistetaan. Metsävarat riittävät Kokkosen mukaan sekä suojelemaan puun käytön edistämistoimiin. Valtiovallan tehtävänä on luoda mahdollisimman hyvät edellytykset metsäteollisuudelle puuvarojen riittäessä. Metsäteollisuuskysymykseen pyritään Kokkosen kertoman mukaan vastaamaan kehittämällä uusia tuotteita ja palveluja. Lasten ja nuorten metsäkasvatus on tärkeä toimenpide osallistamiseen liittyvissä kehitysohjelmissa.

Kokkonen esitti, että biodiversiteetin kehittäminen on kansallisessa metsäohjelmassa mukana ”kansainvälisessä metsäpolitiikassa edistetään kestävä metsien hoitoa ja käyttöä” –kohdassa, vaikka biodiversiteettiä ei sellaisenaan ole siinä mainittu. Uusi METSO –ohjelma pitää sisällään metsien suojeluarvojen säilyttämisen. Kokkonen esitti myös, että Suomessa testataan monipuolisemman suojelun käyttöä.

Metsien lannoitustavoite metsäohjelman mukaan on 50 000 ha, ja Kokkosen kertoman mukaan lannoitus suunnataan sellaisiin kohteisiin, joissa ei synny kielteisiä vesistövaikutuksia. Ohjelmassa ei Kokkosen mukaan ole tarkasteltu ”kauhuskenaarioita”, mutta epävarmuustekijöitä on sen sijaan kuvattu. Metsiin liittyvät uudet tuotteet ovat uutena painopisteenä tärkeä kuten myös suuren teollisuuden ja pk-sektorin uudistuminen. Metsäalan ja sen toimintatapojen uudistumista sekä uusia tuotteita kuten mm. matkailua ja palveluita tulee Kokkosen mukaan viestinnällisesti tuoda enemmän esille.

Uusivuoren kertoman mukaan Metlassa on käynnistymässä tutkimus, jossa selvitetään miten maaperän ravinnerikkauteen voidaan vaikuttaa. Metsän suojeluarvojen ja hakkuiden yhteensovittaminen – nk. win-win –tilanne – vaikuttaa Uusivuoren mukaan mahdolliselta. Uusivuori totesi, että politiikan tehtävänä on turvata metsäteollisuuden mahdollisuudet. Metsien hiilinieluvaikutus on ilmastovaikutuksena todellinen, ja Uusivuoren mukaan ilmastopimusjärjestelmiä voitaisiin muuttaa tähän suuntaan, ja tällöin myös Suomi voisi tästä hyötyä. Uusivuori kertoi, että uusiin metsätuotteisiin liittyen puun terveysvaikutteisia elementtejä tutkitaan mm. Åbo Akademiassa.

Neuvoston asiat:

4 Jaostosihteerien valinta

Asiakirjat:	Pääsihteerin esitys Yleisjaoston esitys
Päätös:	Päätettiin, että luonnonvara- ja maaseutujaoston sihteeiksi valitaan Laura Kröger MTT:stä ja Tommi Tenhola Tapiosta, sekä ympäristö- ja energiajaoston sihteeiksi Mika Anttonen TEM:stä, Kirsti Granlund SYKE:stä ja Susanna Kankaanpää YTV:stä.

5 Luonnonvarainneuvoston lausunto luonnoksesta Kansallinen metsäohjelma 2015

Asiakirjat:	Lausuntopyyntö ja luonnos Kansallinen metsäohjelma 2015:sta Luonnonvara- ja maaseutujaoston esitys
-------------	---

Päätös: Yleisjaoston esitys
Lausunto hyväksyttiin neuvoston esittämin muutoksin.

6 Kevään kokoukset

Päätös: Päätettiin, että luonnonvarainneuvoston kevätkauden kokoukset pidetään seuraavasti:
28.2. klo 12
27.3. klo 12
24.4. klo 12
15.5. klo 12
12.6. klo 12

7 Jäsenten nimitys EEAC:n (European Environment and Sustainable Development Advisory Councils) työryhmiin

Päätös: Päätettiin, että luonnonvarainneuvosto jatkaa edelleen EEAC:n energia-, maatalous- ja biodiversiteettityöryhmissä. Päätettiin, että nykyiset jäsenet (energiatyöryhmä; Pirkko Selin, maataloustyöryhmä; Timo Jaakkola, biodiversiteettityöryhmä; Tytti Tuppurainen) jatkavat. Lisäksi päätettiin selvittää tarvetta ja mahdollisuuksia EEAC:n meri-työryhmään osallistumisesta. Osallistuminen tähän ratkaistaan neuvostossa myöhemmin.

8 Ajankohtaiskatsaus

- *Balin ilmastokokous*: Balilla sovittiin tavoitteen mukaisesti nk. tiekartasta, jota tullaan noudattamaan. Ilmastomuutokseen sopeutuminen nousi tärkeäksi kysymykseksi, ja tätä varten perustettiin myös rahasto. Suomen kannalta merkittäväksi kysymykseksi nousi metsäkatokysymys, johon Suomi tulee aktiivisesti osallistumaan.
- *METSO 2*: Tullut luonnonvarainneuvostolle lausunolle. Asiaa käsitellään seuraavassa neuvoston kokouksessa.
- *Luodin –projekti, kansainvälinen luonnonvarapaneeli sekä kansainvälinen metsäpaneeli*: Näitä foorumeita koskevien luonnonvara-asioiden kansallista seurantaa ja valmistelua varten on etsinnässä ja keskustelun alla ”kotipesän” perustaminen. Tässä tapauksessa kysymykseen voisi tulla luonnonvarainneuvosto ja työtä varten mahdollisesti uuden jaoston perustaminen (kansainvälisten asioiden jaosto). Asiaa selvitetään, ja siihen palataan kevään aikana.
- *Kansallinen suo-ohjelma*: Asia on ollut esillä eri ministeriöissä. Luonnonvarainneuvoston kannanotto asiaan on esillä seuraavassa kokouksessa.

9 Tilannekatsaus jaostoissa valmisteltavista asioista

Ympäristö- ja energiajaosto: Jaostossa käsiteltiin jaoston valmistelemaa kannanottoa kansallisen suo-ohjelman laatimiseksi. Kannanoton pohjaksi kuultiin turvemaiden tutkimusohjelmaan liittyen asiantuntija-alustus (Jukka Laine, Metsäntutkimuslaitos). Jaosto kuulee toista asiantuntijaa (Ikka Savolainen) seuraavassa kokouksessaan. Ajankoh-

taiskatsauksena jaosto kuuli myös asiantuntijaa (Anne Vehviläinen, MMM) Balin ilmastokokouksen tuloksista. – Jaosto käsittelee myös alkuvuoden aikana mm. maaperädirektiivin valmistelua, ilmastonmuutoskysymyksiä, sekä valmistelee maakuntiin kannanottoa energiatehokkuudesta yhteiskuntasuunnittelussa.

Luonnonvara- ja maaseutujaosto: Jaosto kuuli metsäasioissa ja Luodin -hankkeesta asiantuntijaa Sitrasta (ohjelmajohtaja Jukka Noponen) ja esitti, että aiheeseen liittyen neuvostoon kutsuttaisiin kuultavaksi Sitrasta myös Esko Aho. Jaosto käsittelee neuvoston lausuntoa Kansallinen metsäohjelma 2015:sta. Jaosto käsittelee lisäksi eläinsuojelukysymyksiä ja kuuli tässä asiassa jaostojäsentä Laura Kulkasta. Jaosto kuulee samaan aihepiiriin liittyvän alustuksen seuraavassa kokouksessaan. Jaosto laatii eläinsuojelukannanoton kevään aikana. – Lohiasetus otetaan myös luonnonvarainneuvoston lausuttavaksi.

10 Ilmoitusasiat

- Matkustussäännöt on jaettu neuvostolle. Matkustamiseen liittyen korostetaan kahden kuukauden takarajaa matkalaskun jättämisestä. Matkalaskut tulee toimittaa neuvoston sihteerille Irmeli Kurjelle.
- Neuvoston työjärjestys on valmisteltavana. Uusi työjärjestys tuodaan neuvoston hyväksyttäväksi sen jälkeen, kun on tehty päätös mahdollisesti uuden jaoston (kansainvälisten asioiden jaosto) perustamisesta.

11 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

12 Kokouksen päättäminen

Varapuheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.20.

Varapuheenjohtaja Sanna Perkiö

Pääsihteeri Veikko Marttila

Pöytäkirjan tarkastajat:

Hannu Hoskonen

Hans Hällfors